

NGUY CƠ SUY THOÁI KINH TẾ VÀ CÁC CHÍNH SÁCH THOÁT KHỎI SUY THOÁI - LIÊN HỆ THỰC TIỄN Ở VIỆT NAM

● NGUYỄN THỊ ANGA

TÓM TẮT:

Kinh tế thế giới đang đứng trước nguy cơ suy thoái sau đại dịch. Nguy cơ này đến từ nhiều nguyên nhân khác nhau như tình trạng gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu, chiến tranh Nga - Ukraina, chính sách phong tỏa nền kinh tế của Trung Quốc nhằm kiểm soát đại dịch Covid-19 và tình trạng lạm phát gia tăng. Bài viết này nhằm đưa ra các giải pháp tăng trưởng kinh tế sau đại dịch.

Từ khóa: suy thoái kinh tế, chính sách kinh tế, thoát khỏi suy thoái, phục hồi kinh tế.

1. Kinh tế thế giới - nguy cơ của một cuộc suy thoái kinh tế

Dưới tác động của đại dịch Covid-19 bắt đầu từ tháng 11/2019, kinh tế thế giới đã rơi vào giai đoạn khủng hoảng nghiêm trọng. Theo báo cáo Kinh tế thế giới của Liên hợp quốc, nền kinh tế toàn cầu năm 2020 suy giảm tới 4,3%, cao gấp hơn 2 lần so mức suy giảm được ghi nhận trong cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2009. (Biểu đồ 1)

Đến năm 2021, nhờ một loạt vaccine ngừa Covid-19 được phê chuẩn và triển khai trên toàn cầu, kinh tế thế giới đã có những bước chuyển mình đáng kể. Tăng trưởng GDP năm 2021 của thế giới đạt 5,7%, một mức tăng trưởng khá ấn tượng so với con số 4,3% của năm 2020. (Biểu đồ 2)

Tuy nhiên, sang năm 2022 đã dấy lên những lo ngại về một cuộc suy thoái kinh tế do những nguyên nhân sau:

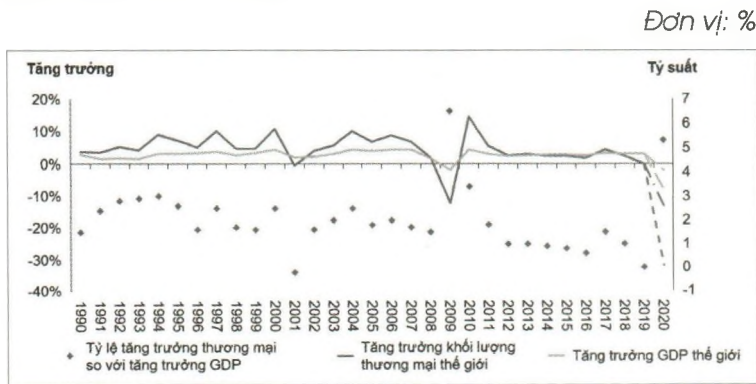
Nguyên nhân thứ nhất đến từ cuộc xung đột Nga - Ukraina kéo dài đã và đang gây ra những tác động tiêu cực đến kinh tế thế giới. Những thành quả trong phục hồi kinh tế sau đại dịch có nguy cơ bị xóa bỏ. Cuộc chiến giữa Nga - Ukraina đã dẫn đến tình trạng thiếu hụt nguồn cung, làm gián đoạn hoạt

động, đầu tư và thương mại, nhu cầu bị dồn nén giảm dần và cơ chế chính sách tài khóa và tiền tệ bị rút lại. Cuộc chiến ở Ukraine cũng dẫn đến sự gia tăng giá trên nhiều loại hàng hóa liên quan đến năng lượng. Giá năng lượng cao hơn sẽ làm giảm thu nhập thực tế, tăng chi phí sản xuất, thắt chặt các điều kiện tài chính và hạn chế chính sách kinh tế vĩ mô, đặc biệt là ở các nước nhập khẩu năng lượng.

Bên cạnh đó, sự suy thoái của nền kinh tế Trung Quốc với việc đóng cửa thường xuyên hơn do đại dịch Covid-19 cũng ảnh hưởng tới tăng trưởng kinh tế toàn cầu. Việc Trung Quốc phong tỏa phòng dịch làm gián đoạn thương mại toàn cầu, vốn đang chật vật phục hồi sau đại dịch (Bình Nguyên, 2022).

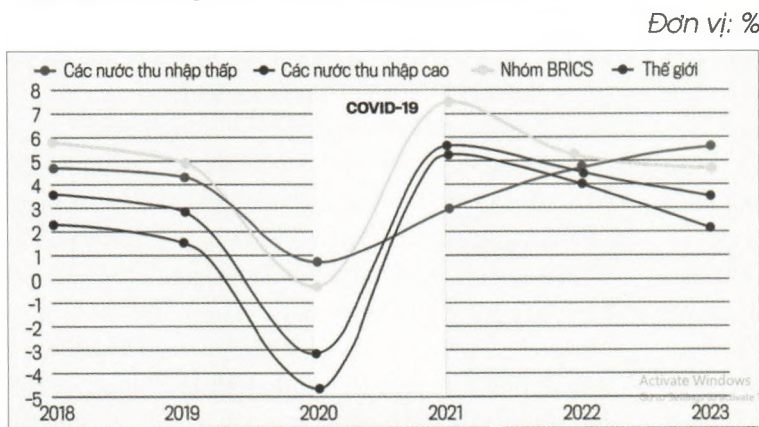
Một nguyên nhân vô cùng quan trọng nữa là do gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu. Gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu xảy ra trước tiên là do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 đã khiến nhiều nền kinh tế bị phong tỏa. Chuỗi cung ứng toàn cầu dần được khôi phục lại khi đại dịch Covid-19 đã dần được kiểm soát thì lại bị giáng thêm một đòn mạnh nữa là cuộc chiến Nga - Ukraina. Tình hình xung đột quân sự giữa Nga và Ukraina đã cắt đứt nhiều tuyến đường vận chuyển quan trọng, buộc các công ty vận tải

Biểu đồ 1: Tỷ lệ tăng trưởng thương mại hàng hóa thế giới so với tăng trưởng GDP thế giới, giai đoạn 1990 - 2020

Đơn vị: %
Nguồn: PWC

Biểu đồ 2: Tăng trưởng kinh tế thế giới và các nhóm nước

Đơn vị: %
Nguồn: Ngân hàng Thế giới

phải tạm ngừng cung cấp dịch vụ, còn giá cước hàng không đang tăng vọt gây gián đoạn nghiêm trọng chuỗi cung ứng toàn cầu. Việc Trung Quốc phong tỏa phòng dịch làm gián đoạn thương mại toàn cầu. Gián đoạn chuỗi cung ứng gây ra tình trạng thiếu hụt nguyên liệu đầu vào, giá nguyên liệu và năng lượng tăng cao, các nhà sản xuất đang phải lao vào cuộc chiến dành một chỗ trên các tàu vận chuyển hàng hóa, đẩy giá cước vận chuyển tăng lên mức kỷ lục. Điều này sẽ khiến các dây chuyền sản xuất chậm lại và đẩy chi phí sản xuất lên cao, từ đó làm ảnh hưởng tới tốc độ hồi phục kinh tế toàn cầu.

Theo báo cáo Triển vọng kinh tế toàn cầu tháng 1/2022, Ngân hàng Thế giới (WB) dự báo tăng trưởng kinh tế toàn cầu năm 2022 sẽ giảm xuống còn 4,1%, thấp hơn so với mức 5,5% của năm 2021, do chính phủ các nước thu hẹp chương trình hỗ trợ

tài chính và tiền tệ được thực hiện trong thời gian đại dịch. Tuy nhiên, sang năm 2022, tổ chức này đã hạ dự báo tốc độ tăng trưởng kinh tế toàn cầu xuống năm 2022 chỉ còn 2,9%. Theo David Malpass - Chủ tịch của World Bank: “Chỉ hơn 2 năm sau khi Covid-19 gây ra cuộc suy thoái toàn cầu sâu sắc nhất kể từ Thế chiến II, nền kinh tế thế giới lại lâm vào tình trạng nguy hiểm”. Đối với các nền kinh tế đang phát triển và mới nổi, WB dự báo tốc độ tăng trưởng năm 2022 sẽ ở mức 4,6%, thấp hơn so với mức 6,3% của năm 2021. Theo báo cáo “Triển vọng kinh tế thế giới năm 2022 và 2023”, IMF cũng đã hạ dự báo tăng trưởng kinh tế toàn cầu xuống mức 3,6% trong 2 năm này trước bối cảnh giá cả hàng hóa và tỷ lệ nợ công tăng cao. Về trung và dài hạn, mức dự báo còn thấp nữa, chỉ còn 3,3%, thấp hơn nhiều so với mức trung bình 4,1% trong giai đoạn 2004 - 2013.

Việc Nga xâm lược Ukraine và giá cả tăng nhanh đã buộc nhiều quốc gia phải dịch chuyển khỏi chính sách tiền tệ nới lỏng thời đại dịch sang chiến lược tăng lãi suất tích cực để kiềm chế lạm phát. Nếu lãi suất tăng quá cao, như ngày càng nhiều nhà kinh tế tin rằng có

thể không tránh khỏi, nền kinh tế có thể có nguy cơ tụt lùi vào tình trạng thu hẹp và suy thoái.

Từ “suy thoái” có thể gợi lên những hình ảnh đáng sợ về sự sụp đổ của thị trường năm 2008, nhưng hầu hết các nhà kinh tế học cho rằng nếu có suy thoái, thì sự suy thoái ở mức độ đó sẽ khó xảy ra. Hầu hết mọi người cho rằng đó chỉ là một cuộc suy thoái nhẹ giống như ở giai đoạn cuối của một chu kỳ kinh doanh (Tristan Bove, 2022).

Dù chỉ là một cuộc suy thoái nhẹ thì những nước có thu nhập thấp và trung bình cũng phải chịu những tác động nặng nề. Ngân hàng Thế giới cảnh báo rằng ngay cả một cuộc suy thoái nhẹ cũng có thể để lại những vết sẹo lâu dài cho nền kinh tế toàn cầu, vì sự kết hợp của các lực lượng kinh tế ngày nay có thể dẫn đến “lạm phát đình trệ”, một sự kết hợp giữa tăng trưởng thấp và giá

cả cao gây độc hại cho nền kinh tế ở các nước đang phát triển. Lạm phát đình trệ xảy ra khi tăng trưởng kinh tế trải qua một đợt suy giảm đáng kể, nhưng lạm phát và giá cả cao vẫn tồn tại. Lần cuối cùng thế giới trải qua thời kỳ lạm phát đình trệ là trong vào những năm 1970, khi giá dầu tăng cao gây ra lạm phát cao trên toàn thế giới và suy thoái ở các nước nhập khẩu lượng dầu lớn từ Trung Đông (Tristan Bove, 2022).

2. Xu hướng áp dụng của các chính sách vĩ mô để thoát khỏi suy thoái kinh tế của một số nước

2.1. Tăng lãi suất

Để đối phó với nguy cơ lạm phát đình trệ và suy thoái kinh tế, nhiều quốc gia đã phải dịch chuyển khỏi chính sách tiền tệ nới lỏng thời đại dịch. Nhiều quốc gia đã tiến hành tăng lãi suất:

Tại Mỹ, vào đầu năm 2020, lãi suất đã ở mức rất thấp là gần 0%. Trong năm 2022, Cục Dự trữ Liên bang Mỹ (Fed) đã có 2 đợt tăng lãi suất. Đợt 1 diễn ra vào tháng 3. Đợt 2 được thông báo vào ngày 15/6 với mức lãi suất tăng thêm 0,75 điểm phần trăm. Đây là lần đầu tiên kể từ năm 1994, Fed nâng lãi ở mức này. Sở dĩ lãi suất tăng cao như vậy là do, số liệu ngày 10/6 cho thấy lạm phát tháng 5 lên cao nhất trong vòng 41 năm qua. Lãi suất tham chiếu tại Mỹ hiện nằm trong khoảng 1,5% - 1,75%. Đây vẫn là mức lãi suất khá thấp so với trước đây. (Hà Thu, 2022). Hầu hết các dự báo đều cho thấy Fed sẽ tăng lãi suất trong khoảng từ 3,25% đến 3,5% vào tháng 12. Con số này sẽ cao hơn 1 điểm phần trăm so với năm 2018, trong khi mức cao nhất từng ghi nhận là sau cuộc khủng hoảng tài chính năm 2008. Theo Chủ tịch Fed, Ngân hàng trung ương (NHTW) sẽ tăng lãi suất cho đến khi lạm phát giảm xuống mục tiêu 2%.

Sau quyết định nâng lãi suất của Fed, nhiều NHTW các nước đã thông báo nâng lãi suất theo. Một ngày sau quyết định của Fed, Ủy ban Chính sách Tiền tệ của NHTW Anh (BoE) cũng tăng lãi suất chủ chốt thêm 0,25 điểm phần trăm lên 1,25%. BoE cũng nhấn mạnh rằng họ có thể sẽ hành động mạnh mẽ hơn nữa để đối phó với tình hình nếu áp lực lạm phát vẫn còn dai dẳng.

Ngân hàng quốc gia Thụy Sĩ (SNB) cũng đã nâng lãi suất lần đầu tiên trong vòng 15 năm, từ -0,75% lên -0,25%.

Tăng lãi suất giúp kiềm chế lạm phát nhưng

cũng làm dấy lên những lo ngại về tình trạng suy thoái kinh tế sẽ trở nên trầm trọng hơn. Tăng lãi suất khiến cho các doanh nghiệp không còn được tiếp cận với nguồn vốn giá rẻ. Nhiều câu hỏi đặt ra xoay quanh vấn đề liệu các doanh nghiệp đã đủ khỏe để tăng trưởng trong giai đoạn chi phí vốn tăng cao. Tại Mỹ, lãi suất tham chiếu tăng sẽ ảnh hưởng đến hàng triệu hộ gia đình và doanh nghiệp Mỹ. Do nó sẽ kéo hàng loạt lãi suất lên cao, như lãi vay mua nhà, mua ô tô, lãi thẻ tín dụng và vay kinh doanh, từ đó làm giảm tốc nền kinh tế (Vu Lam, 2022).

Mặc dù tăng lãi suất, nhưng các nước không tăng cao đột ngột, mà nâng một cách từ từ để không gây giảm sốc cho nền kinh tế. Mỹ gọi chính sách này là “cuộc hạ cánh mềm”. Một cuộc hạ cánh mềm là mục tiêu của NHTW nhằm tăng lãi suất vừa đủ để ngăn chặn tình trạng lạm phát gia tăng và tình trạng tăng trưởng quá nóng nền kinh tế, từ đó giảm thiểu rủi ro về suy thoái kinh tế.

2.2. Kiểm chế đà tăng của giá năng lượng

Bên cạnh chính sách tăng lãi suất, Chính phủ Mỹ và các nước cũng hướng đến các biện pháp nhằm kiểm chế đà tăng của giá năng lượng vốn là nguyên nhân chính dẫn đến đà tăng giá của hầu hết các loại hàng hóa hiện nay. Theo Thành và các cộng sự (2008), mức tăng 30% của giá xăng dầu sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến mức CPI là khoảng 0.6%. Kết quả này cũng nhất quán với con số mà Bộ trưởng Bộ Tài chính đã tính toán và công bố.

Tại Mỹ, Chính phủ đã vạch ra 5 chính sách nhằm kiểm chế đà tăng của giá năng lượng, cụ thể như sau:

- *Gặp gỡ Giám đốc điều hành của các công ty dầu khí và gas*

Mục đích của cuộc họp này nhằm tìm hiểu và tháo gỡ những vướng mắc về quy định đang gây cản trở các dự án vận tải và khoan dầu khí mới tiến hành. Đối lại điều này, các công ty dầu khí và gas có thể sẽ cam kết tăng sản lượng. Bên cạnh đó, trong cuộc họp này chính phủ cũng yêu cầu các công ty dầu khí giải trình về khoản lợi nhuận lên tới 35 tỷ USD trong quý I năm 2022. Những động thái này kỳ vọng sẽ giúp giảm giá dầu.

- *Miễn giảm thuế xăng dầu*

Chính quyền của Tổng thống Biden đang yêu cầu Quốc hội miễn thuế xăng dầu Liên Bang trong 3 tháng đồng thời kêu gọi chính quyền các Bang

miễn thuế xăng dầu của các bang. Việc áp dụng song song cùng lúc có thể khiến giá xăng dầu giảm gần 1 USD/thùng.

● *Khôi phục lệnh cấm xuất khẩu dầu thô*

Xuất khẩu dầu thô đã bị cấm ở Mỹ trong 40 năm, cho đến năm 2015, khi Tổng thống Obama dỡ bỏ lệnh cấm. Vào tháng 11/2021, Mỹ đã xuất khẩu 3 triệu thùng/ngày dầu thô. Tuy nhiên, cũng có nhiều lo ngại rằng điều này có thể sẽ không giúp giảm giá dầu hoặc xăng ở Mỹ, bởi vì việc loại bỏ dầu thô của Mỹ khỏi các thị trường toàn cầu sẽ làm tăng giá dầu toàn cầu.

● *Cấm xuất khẩu các sản phẩm dầu mỏ*

Chính sách này vấp phải sự phản đối của các nhà máy lọc dầu. Họ lập luận rằng mặc dù dầu diesel, xăng và nhiên liệu máy bay sẽ khiến thị trường Mỹ tạm thời tràn ngập dầu diesel, xăng và nhiên liệu máy bay, nhưng nó cũng có thể gây ra tình trạng thiếu hụt trong trung và dài hạn khi các nhà máy lọc dầu cắt giảm hoạt động để chỉ cung cấp cho nhu cầu của Mỹ. Bên cạnh đó, lệnh cấm cũng sẽ gây ra sự gián đoạn lớn trên thị trường sản phẩm tinh chế toàn cầu, nơi Mỹ đóng vai trò chính, xuất khẩu khoảng 6 triệu thùng/ngày các sản phẩm dầu mỏ tinh chế. Sự gián đoạn toàn cầu sẽ khiến giá quốc tế tăng.

● *Đình chỉ Đạo luật Jones*

Đạo luật Jones là luật bắt buộc hàng hóa vận

chuyển giữa các cảng ở Mỹ phải được vận chuyển trên các tàu được đóng tại Hoa Kỳ và do công dân Hoa Kỳ hoặc thường trú nhân Hoa Kỳ sở hữu và điều hành. Điều này bao gồm các sản phẩm dầu mỏ và Đạo luật Jones là lý do tại sao giá các sản phẩm dầu mỏ ở Bờ Đông cao hơn mức bình thường, đặc biệt là khi thiếu tàu gắn cờ Mỹ. Việc đình chỉ Đạo luật Jones hiện nay có thể giúp giảm giá xăng và dầu diesel ở Bờ Đông bằng cách giảm chi phí vận tải và loại bỏ một số tắc nghẽn vận chuyển. Nó có thể sẽ không ảnh hưởng đến giá dầu trên toàn thế giới, nhưng có thể giúp giảm chi phí cho người tiêu dùng.

Tại Hàn Quốc, Chính phủ đã giảm thuế nhiên liệu 30% từ ngày 01/5/2022, thay vì mức giảm 20% như kế hoạch. Bên cạnh đó, Chính phủ cũng có chính sách hỗ trợ những người bị tăng chi phí sinh hoạt do giá nhiên liệu tăng cao. Chính sách giảm thuế nhiên liệu cũng được áp dụng tại nhiều quốc gia khác, như: Canada, Thái Lan, Nam Phi, Hà Lan (Hà Thu, 2022).

3. Liên hệ thực tế ở Việt Nam

Theo Tổng cục Thống kê, GDP năm 2021 tăng 2,58%. Trong quý 1 năm 2022, GDP tăng 5,03%. Ngân hàng Thế giới dự báo tăng trưởng GDP của Việt Nam năm 5,8% trong năm 2022 và 6,5% trong năm 2023 và 2024. (Bảng 1)

Bảng 1. Dự báo tăng trưởng GDP của các nước Đông Á và Thái Bình Dương

Đơn vị: %

	2019	2020	2021e	2022f	2023f	2024f
Cambodia	7.1	-3.1	3.0	4.5	5.8	6.6
China	6.0	2.2	8.1	4.3	5.2	5.1
Fiji	-0.4	-15.7	-4.1	6.3	7.7	5.6
Indonesia	5.0	-2.1	3.7	5.1	5.3	5.3
Kiribati	3.9	-0.5	1.5	1.8	2.5	2.3
Lao PDR	5.5	0.5	2.5	3.8	4.0	4.2
Malaysia	4.4	-5.6	3.1	5.5	4.5	4.4
Marshall Islands	6.6	-2.2	-2.5	3.0	2.4	2.6
Micronesia, Fed. Sts.	1.2	-1.8	-3.2	0.4	3.2	1.9
Mongolia	5.0	-4.4	1.4	2.5	5.8	6.8
Myanmar ²	6.8	3.2	-18.0
Nauru	1.0	1.1	1.5	0.9	2.6	2.4

	2019	2020	2021e	2022f	2023f	2024f
Palau	-1.8	-9.7	-17.1	7.2	16.2	4.5
Papua New Guinea	5.9	-3.5	1.0	4.0	2.7	2.5
Philippines	6.1	-9.6	5.6	5.7	5.6	5.6
Samoa	4.4	-2.6	-8.1	-0.3	2.5	3.8
Solomon Islands	1.2	-4.3	0.1	-2.9	5.3	3.8
Thailand	2.2	-6.2	1.6	2.9	4.3	3.9
Timor-Leste	1.8	-8.6	1.6	2.4	2.8	3.0
Tonga	0.7	0.7	-2.7	-1.6	3.2	3.2
Tuvalu	13.9	4.4	2.5	3.5	3.8	4.0
Vanuatu	3.9	-6.8	1.2	2.0	4.1	3.7
Vietnam	7.0	2.9	2.6	5.8	6.5	6.5

Nguồn: World Bank

Kinh tế Việt Nam đang phục hồi khá nhanh và khởi sắc trên nhiều lĩnh vực, doanh nghiệp thích ứng tốt với bối cảnh mới,... Tiến độ giải ngân vốn đầu tư công được đẩy nhanh, nên trong 5 tháng đầu năm 2022, vốn đầu tư thực hiện từ nguồn ngân sách nhà nước ước tính tăng 9,5% so với cùng kỳ năm trước. Vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài thực hiện tại Việt Nam 5 tháng đầu năm 2022 đạt 7,71 tỷ USD, là giá trị cao nhất của 5 tháng các năm 2018 - 2022, tạo động lực quan trọng cho tăng trưởng kinh tế năm 2022. Lạm phát về cơ bản đang được kiểm soát. Chỉ số giá tiêu dùng (CPI) bình quân 5 tháng đầu năm 2022 tăng 2,25% so với cùng kỳ năm trước, cao hơn mức tăng 1,29% của bình quân 5 tháng đầu năm 2021, nhưng thấp hơn mức tăng của bình quân 5

tháng đầu năm 2017 - 2020. Lạm phát cơ bản 5 tháng đầu năm 2022 tăng 1,1%.

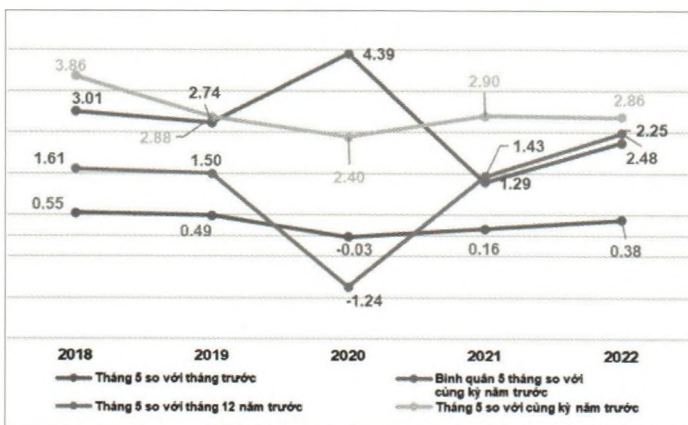
Mặc dù kinh tế Việt Nam vẫn được dự báo có mức tăng trưởng khá tốt trong năm 2022 và 2 năm sau nhưng nền kinh tế cũng không tránh khỏi bị ảnh hưởng tiêu cực nếu kinh tế thế giới rơi vào khủng hoảng, đồng thời cũng phải đối mặt với tình trạng lạm phát gia tăng. Chính vì vậy, Chính phủ đã và đang có những biện pháp tích cực để ngăn ngừa đà tăng của lạm phát.

3.1. Kiểm soát dòng tiền vào các kênh đầu tư nóng

Chính phủ đã có những động thái nhằm làm trong sạch thị trường chứng khoán Việt Nam, hướng đến việc nâng hạng thị trường. Các động thái này cũng đã gây ra một số tác động tiêu cực đến thị trường khiến cho thanh khoản trên thị trường sụt giảm đáng kể. Tính từ đầu tháng 4, thị trường chứng khoán có 27 phiên thanh khoản dưới 20.000 tỷ đồng. Trong đó, gần một tháng qua chỉ có 5 phiên giao dịch vượt mốc 15.000 tỷ đồng. Mức thanh khoản trên tương đối thấp so với trung bình 26.000 tỷ đồng trong quý đầu năm.

Kênh trái phiếu cũng dần lắng xuống sau nhiều động thái vĩ mô nhằm siết chặt thị trường. Báo cáo của Hiệp hội Thị trường trái phiếu Việt Nam (VBMA) cho biết, tháng 4 có 23 đợt phát hành trái phiếu riêng lẻ với giá trị 16.470 tỷ đồng, tuy tăng so với 2 tháng liền trước, nhưng vẫn ở mức thấp so với mặt bằng chung của năm ngoái.

Biểu đồ 3: Tốc độ tăng/giảm CPI của tháng 5 và 5 tháng các năm giai đoạn 2018 - 2022 (%)

Nguồn: Tổng cục Thống kê

Thị trường bất động sản cũng đã dần hạ nhiệt sau thời gian tăng trưởng nóng bởi những chính sách của Chính phủ như dừng thực hiện việc phân lô tách thửa, hạn chế cho vay đầu tư bất động sản, kiểm soát hoạt động phát hành trái phiếu của các công ty bất động sản,...

Các chính sách này của Chính phủ nhằm ngăn chặn tình trạng sử dụng vốn sai cách, đưa dòng tiền vào sản xuất thay vì các kênh đầu tư nóng khác.

3.2. Tăng lãi suất tiền gửi

Giữa tháng 5 đã có 11 ngân hàng điều chỉnh tăng lãi suất tiền gửi tiết kiệm. Trong đó, nhiều nhà băng đưa ra biên độ tăng trên 0,3%/năm, như: NCB, GPBank, Sacombank, VietABank,... Trong giai đoạn nửa cuối tháng 5, các ngân hàng tiếp tục tăng lãi suất tiền gửi tiết kiệm với biên độ phổ biến 0,3-0,4%/năm, có nhà băng tăng đến 0,8%/năm. Có gần 10 ngân hàng điều chỉnh lãi suất tiết kiệm, phần lớn đều tăng lãi suất, dao động 0,1-0,8%/năm (Đạt, 2022).

Theo số liệu của Ngân hàng Nhà nước, lãi suất tiền gửi liên tục đi lên giúp huy động vốn của các tổ chức tín dụng trong quý đầu năm tăng 2,15% so với cùng kỳ.

3.3. Hỗ trợ lãi suất khoản vay cho doanh nghiệp và hợp tác xã

Chính phủ đã ban hành Nghị định số 31/2022/NĐ-CP ngày 20/5/2022 về hỗ trợ lãi suất từ ngân sách Nhà nước đối với khoản vay của doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ kinh doanh. Đồng thời, Ngân hàng Nhà nước cũng đã ban hành Thông tư số 03/2022/TT-NHNN hướng dẫn ngân hàng thương mại thực hiện hỗ trợ lãi suất theo Nghị định trên. Phương thức hỗ trợ có thể là giảm trừ trực tiếp số lãi tiền vay phải trả của khách hàng bằng số lãi tiền vay được hỗ trợ lãi suất hoặc thực hiện thu của khách

hàng toàn bộ lãi tiền vay trong kỳ và hoàn trả khách hàng số tiền lãi vay được hỗ trợ lãi suất trong cùng ngày thu lãi.

3.4. Giảm thuế giá trị gia tăng

Thuế giá trị gia tăng (GTGT), giảm 2% thuế suất thuế GTGT từ ngày 01/2/2022 đến hết ngày 31/12/2022 đối với các nhóm hàng hóa, dịch vụ đang áp dụng mức thuế suất thuế GTGT 10% (còn 8%) trừ một số hàng hóa, dịch vụ.

3.5. Gia hạn thời hạn nộp thuế, tiền thuê đất

Theo Nghị định số 34/2022/NĐ-CP ngày 28/5/2022, Chính phủ gia hạn thời hạn nộp thuế GTGT, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế thu nhập cá nhân và tiền thuê đất trong năm 2022.

Đối với thuế thu nhập doanh nghiệp, gia hạn thời hạn nộp thuế đối với số thuế thu nhập doanh nghiệp tạm nộp của quý I, quý II kỳ tính thuế thu nhập doanh nghiệp năm 2022 của doanh nghiệp, tổ chức thuộc đối tượng được đề cập đến trong quy định. Thời gian gia hạn là 3 tháng, kể từ ngày kết thúc thời hạn nộp thuế thu nhập doanh nghiệp theo quy định của pháp luật về quản lý thuế.

Đối với thuế giá trị gia tăng, thuế thu nhập cá nhân của hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh, gia hạn thời hạn nộp thuế giá trị gia tăng, thuế thu nhập cá nhân đối với số tiền thuế phải nộp phát sinh năm 2022 của hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh hoạt động trong các ngành kinh tế, lĩnh vực được đề cập đến trong quy định. Hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh thực hiện nộp số tiền thuế được gia hạn chậm nhất là ngày 30/12/2022.

Tóm lại, Chính phủ đang có những chính sách đúng đắn và quyết liệt nhằm đưa nền kinh tế phát triển theo đúng hướng, vừa đảm bảo mục tiêu tăng trưởng, vừa hướng đến ổn định kinh tế vĩ mô ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- Hà Thu (2022). Các nước ghim giá xăng, dầu như thế nào?. Truy cập tại: <https://vnexpress.net/cac-nuoc-ghim-gia-xang-dau-nhu-the-nao-4470897.html>.
- Kiều Oanh (2022). Toàn cảnh kinh tế thế giới năm 2021. Truy cập tại: <https://vneconomy.vn/toan-canh-kinh-te-the-gioi-nam-2021.htm>.
- Linh Đan (2022). IMF hạ dự báo triển vọng kinh tế toàn cầu. Truy cập tại: [https://cand.com.vn/Quoc-te/imf-ha-du-bao-trien-vong-kinh-te-toan-cau-i650957/#:~:text=Ng%C3%A0y%2020%2F4%20\(gi%E1%BB%9D%20v%E1%BB%87t,1%E1%BB%87%20n%E1%BB%A3%20c%C3%B4ng%20t%C4%83ng%20cao.](https://cand.com.vn/Quoc-te/imf-ha-du-bao-trien-vong-kinh-te-toan-cau-i650957/#:~:text=Ng%C3%A0y%2020%2F4%20(gi%E1%BB%9D%20v%E1%BB%87t,1%E1%BB%87%20n%E1%BB%A3%20c%C3%B4ng%20t%C4%83ng%20cao.)

4. PWC (2022). Đánh giá tác động của đại dịch Covid-19: Phân tích tác động tiềm ẩn của Covid-19 đối với kinh tế Việt Nam. Truy cập tại: <https://www.pwc.com/vn/vn/publications/vietnam-publications/economy-covid19.html>.
5. Tất Đạt (2022). Lãi suất tiền gửi tiếp tục tăng cao. Truy cập tại: <https://vnexpress.net/lai-suat-tien-gui-tiep-tuc-tang-cao-4470163.html>.
6. Thủy (2022). Những “gợn sóng” đến từ quyết định tăng lãi suất của Fed. Truy cập tại: <https://www.vietnamplus.vn/nhung-gon-song-den-tu-quyet-dinh-tang-lai-suat-cua-fed/799493.vnp>.
7. Tristan Bove (2022). The world bank says most countries are headed for recession, and warns of a possible return to 1970s stagflation. Retrieved from: <https://fortune.com/2022/06/07/world-bank-global-recession-inflation-stagflation/#:~:text=Global%20economic%20growth%20is%20expected,World%20Bank%20president%20David%20Malpass>.
8. Vu Lam (2022). Chủ tịch Fed: NHTW sẽ tăng lãi suất cho đến khi lạm phát giảm xuống mục tiêu 2%. Truy cập tại: <https://cafef.vn/chu-tich-fed-nhtw-se-tang-lai-suat-cho-den-khi-lam-phat-giam-xuong-muc-tieu-2-20220622214537408.chn>.
9. World Bank (2022). Global economic prospect. Retrieved from: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/18ad707266f7740bcded755498ae0307a-0350012022/related/Global-Economic-Prospect-2022-Regional-Highlights-EAP.pdf>.

Ngày nhận bài: 4/4/2022

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 1/5/2022

Ngày chấp nhận đăng bài: 11/5/2022

Thông tin tác giả:

ThS. NGUYỄN THỊ NGÀ

Học viện Ngân hàng

THE RISK OF RECESSION AND POLICIES TO AVOID A RECESSION: LESSONS LEARNT FOR VIETNAM

● Master. **NGUYEN THI NGÀ**

Banking Academy

ABSTRACT:

The global economy is facing the risk of recession after the COVID-19 pandemic. This risk is caused by many reasons including the global supply chain disruption, the Russia-Ukraine conflict, China's zero-Covid approach, and rising inflation. After controlling the pandemic, many countries including Vietnam have implemented measures which combine fiscal, monetary and other policies to support the economic development. This paper presents some economic development in the post-COVID-19 pandemic.

Keywords: economic recession, economic policy, escape a recession, economic recovery.